

Prohlášení k účelu a průběhu zjišťování výsledků vzdělávání žáků 5. a 9. ročníků základních škol a žáků odpovídajících ročníků víceletých gymnázií 2026

Dne 11. května 2026 Česká školní inspekce zahájila zjišťování výsledků vzdělávání žáků 5. a 9. ročníků základních škol a žáků odpovídajících ročníků víceletých gymnázií 2026.

Toto šetření Česká školní inspekce realizovala na základě § 174 odst. 2 písm. a) a odst. 15 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Česká školní inspekce je pověřena k provádění inspekční činnosti, což zahrnuje mj. získávání a analyzování informací o vzdělávání žáků a činnosti škol, sledování a hodnocení efektivnosti vzdělávací soustavy. Zjišťování výsledků vzdělávání žáků Českou školní inspekcí umožňuje (na rozdíl od sledování hodnocení na úrovni školy, resp. jednotlivých učitelů) objektivizované ověření naplňování vzdělávacích programů. Realizace testování, včetně dotazníkových šetření pro žáky zaměřených mimo jiné na kontextové informace související s podmínkami a průběhem vzdělávání, byla schválena v rámci plánu hlavních úkolů podle § 174 odst. 5 školského zákona¹ na základě 22. jednání porady vedení na ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy, které se uskutečnilo dne 3. června 2025.

Zjišťování probíhalo ve vztahu ke konkrétním žákům. Za účelem získání zpětné vazby pro žáka (potažmo zákonného zástupce) i pro školu jsou v systému InspIS SET (v němž elektronické šetření probíhá) zaznamenány údaje žáka (jméno, příjmení). Pro účely úpravy testů mohly být zaznamenány speciální vzdělávací potřeby žáka. K doplnění zjištění o kontextové informace byly dále vyplněny žakovské dotazníky. Dotazníky obsahovaly otázky, které umožňují vyhodnotit socioekonomický status žáka, duševní pohodu a motivovanost žáka.

Zjišťování výsledků vzdělávání zohledňuje kromě samotného testování vždy též kontextové údaje, které ovlivňují vzdělávání žáků. Vzdělávací systém musí tento kontext reflektovat. V podmínkách zjišťování výsledků vzdělávání Českou školní inspekcí je cílem se znalostí kontextových dat spravedlivější a užitečnější prezentace a interpretace výsledků testování zohledněním kontextu, v němž vzdělávání ve školách probíhá.

Kontextové informace zahrnovaly indikátory socioekonomického statusu žáka.² Dotazníkové otázky čerpají mj. ze zkušeností mezinárodních šetření (OECD, IEA), konkrétní baterie testů byla schválena MŠMT dne 26. července 2022 jako výstup projektu Komplexní systém hodnocení. Na vliv socioekonomického statusu žáka, resp. socioekonomického statusu rodiny poukazuje Strategie 2030+ v rámci předcházení nerovnostem ve vzdělávání.³ Dotazník dále

¹ [https://www.csicr.cz/cz/Dokumenty/Plan-hlavnich-ukolu/Plan-hlavnich-ukolu-Ceske-skolni-inspekce-na-s-\(7\)](https://www.csicr.cz/cz/Dokumenty/Plan-hlavnich-ukolu/Plan-hlavnich-ukolu-Ceske-skolni-inspekce-na-s-(7))

² S pojmem socioekonomický status žáka pracují např. zprávy OECD ke vzdělávání (Education at Glance). Zpráva OECD o hodnocení vzdělávání (2012) přímo upozornila na skutečnost, že v České republice chybí některá klíčová data pro hodnocení vzdělávání, konkrétně pak údaje o socioekonomickém zázemí žáků. Na potřebu monitoringu reagoval mj. projekt Komplexní systém hodnocení schválený MŠMT. Jedním z výstupů projektu byl systém indikátorů pro monitorování a vyhodnocování spravedlivosti vzdělávacího systému ČR.

³ Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+ („Strategie 2030+“) v této souvislosti mluví o „vysoké závislosti výsledků vzdělávání na socioekonomickém původu a velmi nízké mezigenerační vzdělanostní mobility v ČR. Socioekonomický status rodin dnes vysvětluje okolo 40 až 45 % rozptylu výsledků v testech matematické, čtenářské a přírodovědné gramotnosti oproti standardním cca 30 % v dalších evropských zemích“

obsahoval otázky týkající se duševní pohody a motivovanosti žáků.⁴ Baterie otázek byla vytvořena ve spolupráci s Národním ústavem duševního zdraví v roce 2023.

Česká školní inspekce zpracovává osobní údaje žáků za účelem výkonu kompetencí vymezených školským zákonem.⁵

Součástí zjišťování byl test (český jazyk a matematika) a žákovský dotazník (socioekonomický status žáka, duševní pohoda, vybrané znaky výuky a motivovanost žáka). V systému InspIS SET byla provedena pseudonymizace, tj. výsledky testu i údaje v dotazníku byly vedeny pod náhodně přiděleným interním ID systému, nikoli pod jménem žáka. Jméno a příjmení a přidělené ID jsou vedeny v systému odděleně.

Po vyhodnocení testu (český jazyk a matematika) dochází ke spárování výsledku testu se jménem žáka, aby žák, potažmo jeho zákonný zástupce, či škola získali zpětnou vazbu z testování. Ke spárování dat z dotazníku se jménem žáka naopak vůbec nedochází, žákovské odpovědi v dotazníku nejsou součástí žádných výsledkových sestav ani pro školu, ani pro žáka. Účelem otázek týkající se socioekonomického statusu, psychické pohody a motivovanosti žáků nebyla diagnostika jednotlivých dětí ani hodnocení konkrétních rodin, ale získání agregovaných dat pro analytické a evaluační účely vzdělávacího systému. Soubor odpovědí na otázky k socioekonomickému statusu a duševní pohodě ze všech dotazníků v rámci každé školy je převeden na agregovaný index⁶, který pak vstupuje do dalších analýz; individuální data k socioekonomickému statusu a duševní pohodě nejsou dále řešena ani zpracovávána.

Po rozhodnutí ministra školství, mládeže a tělovýchovy dne 25. května 2026 o ukončení zjišťování výsledků vzdělávání byla data o socioekonomickém statusu žáků a data o duševní pohodě ze záznamů žákovských odpovědí smazána dne 26. května 2026. Osobní údaje jsou uchovávány po dobu 1 roku, následně jsou využívána již pouze anonymizovaná data.

Vyplnění všech dotazníkových otázek nebylo podmínkou uzavření zjišťování. Takto nebyl systém technicky nastaven. Otázky bylo možné přeskocit (obdobně jako např. otázku z matematiky, s níž by si žák nevěděl rady), nebo systém opustit předčasně před projitím a zodpovězením všech testových nebo dotazníkových otázek.

(Strategická linie Rovný přístup ke kvalitnímu vzdělávání, <https://edu.gov.cz/strategie-vzdelavaci-politiky-cr-do-roku-2030/>).

⁴ Strategie 2030+ reflektuje také oblast wellbeingu žáků, oblast psychohygieny a duševního zdraví. Zjištění dat o reálném stavu je podkladem pro analýzu efektivnosti vzdělávací soustavy v této oblasti, v oblasti nastavení vhodných metod, zajištění podpory žáků a přijímání opatření k prevenci rizik.

⁵ Článek 6 odst. 1 písm. e) a čl. 9 odst. 2 písm. g) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (Obecné nařízení o ochraně osobních údajů).

⁶ Jen pro školy s dostatečným počtem vyplněných odpovědí.